

**ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ ЖОҒАРЫ ОҚУ
ОРЫНДАРЫНЫҢ СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ХАРТИЯСЫ**

**АНТИКОРРУПЦИОННАЯ ХАРТИЯ
ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ
КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ**

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНЫҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ХАРТИЯСЫ

ПРЕАМБУЛА

Қазақстан Республикасының ХХІ ғасырдағы мемлекеттік дамуының жаңа кезеңі – «ҚАЗАҚСТАН 2050» стратегиясы білім жүйесінің бар қызметінің стратегиялық бағытына айналды.

Қазіргі таңда білім әлеуметтік және гуманитарлық дамудың таптырмайтын факторы және өз азаматтарына жаңа мыңжылдықтың сын-тегеуріндеріне құндылықтардың жинақтылығымен, жалпы әлеуметтік және мәдени өсімнің қатыстылығы түсінігімен қарсы тұруға қажетті ақпарат беруге қабілетті Қазақстан азаматтығын біріктіретін және байытатын қажетті құрамдас бөлігі ретінде кеңінен танылуда.

Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты жастардың толыққанды рухани, білімдік, кәсіби және тән дамуына қолайлы жағдай жасауды, табысты әлеуметтенуін және олардың әлеуетін еліміздің одан әрі дамуына жұмсауын өзіне басты мақсат санайды.

Білім маңыздылығының жоғарылығын ескере отыра және тәуелсіздік жылдарындағы еліміздің үлкен табыстарын айғақтай отыра, облысымыздың жоғары оқу орындарының (одан әрі – ЖОО) қоғамымыздың барлық таптарын, соның ішінде білім саласын жалмаған сыбайлас жемқорлықты және оның қаупін сезеді.

Білім саласындағы сыбайлас жемқорлық дегеніміз – білімге қолжетімділіктің сапасы мен әділеттілігіне мейлінше теріс әсер ететін жеке пайда табу үшін өз қызметтік бабын пайдалану болып табылады.

Жоғары білім жүйесіндегі сыбайлас жемқорлық қаупінің үш деңгейлі қатерлері бар:

бірінші — білім саласындағы жүргізіліп жатқан реформа бұрмалануы және баяулауы мүмкін, әртүрлі сыбайлас жемқорлық әрекеттері өз ережелері мен қағидаларына мәжбүрлей отыра, өзгеруі және берік тұрақтауы мүмкін;

екінші — меншік нысанына қарамастан мемлекеттік басқарудың, білім жүйесінің құрылымдары сыбайлас жемқорлыққа бейімділігінен Стратегиядан өрбитін мәселелердің шешілуіне қауіп төндіреді;

үшінші – білім қызметтерін алушылар сыбайлас жемқорлық вирусын жұқтырып, оның жасалу тетіктерін танып, құқықтарды және адамгершілік, азаматтық жүріс-тұрыс нормаларын бұзып, мамандық иесі атанып, мемлекеттік басқару органдарының, қаржы, экономика және басқа да нарықтық құрылымдардың қызметкерлеріне айналады, билік функциялары бар мұндай сыбайлас жемқорлық дертінің диагностикасы мемлекеттің конституциялық негіздеріне орасан қауіп төндіреді.

ІРГЕЛІ ҚАҒИДАТТАР

ЖОО оқыту процессі тәрбие процессі кешенінен – ұлттық мәдениеттің, дәстүрдің және құндылықтардың негізінде қазақстандық патриотизм сезімін тәрбиелеу, жастар бойында «Мәңгілік ел» ұлттық идеясын, өзіндік және жақындары, отбасысы үшін әлеуметтік жауапкершілік сезімін қалыптастыру, дәстүрлі отбасы, заңдарға құрмет, сыбайлас жемқорлыққа қарсы және құқықтық мәдениет деңгейін арттыру, өзге тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын, ар-намысын және абыройын құрметтеу секілді құндылықтарды дамытудан ажырамауы тиіс. Студенттерді зияткерлік адалдыққа үйретуіміз қажет.

ЖОО білім және ғылыми-зерттеу орталығына айналуы тиіс. Оқытушылар өз жұмысында құрмет және табындылықты, студент мәртебесін мойындауды, білім саласында сыбайлас жемқорлық және өзге де құқықбұзушылықтар үшін жеке жауаптылықты арттыруды таныта отыра, терең білімге ие болуға және оны үйренушілерге жеткізудің барлық инновациялық нысандарын меңгеруге міндетті.

Білім жүйесін реформалаудың барлық кезеңдерінде табандылық және тәуелсіздік негізінде меншік нысанына қарамастан барлық ЖОО бақылау-тексеріс, лицензиялау, аккредитациялау және басқа да шаралардың қорытындылары мен нәтижелерін жариялау қажет.

Жаңа заманның нақты критерийлеріне сәйкес білім сапасы параметрлерін жетілдіру қажет.

МАҚСАТТАР МЕН МІНДЕТТЕР

Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті таныта отыра, әрбір ЖОО білім беру процесі міндеттерінің орындалуына және Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатының жүзеге асырылуына өз үлесін қосады.

Хартиямен лауазымына қарамастан әрбір қызметкердің және білім беру процессінің міндетті қатысушысы ретінде студенттің жүріс-тұрыс моделі белгіленеді. Жүріс-тұрыс моделі оның ағзалық бөлігі болып табылатын саяси-құқықтық, адамгершілік-эстетикалық мәдениеті мен оқыту-тәрбиелік процессін жүзеге асыруда корпоративтік қағидадан тұрады.

Хартияның мақсаттары:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыру және қазақстандық патриотизм сезімін нығайту;
- мемлекеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының жүзеге асырылуына жастарды және жастар ұйымдарын тарту;
- білім жүйесінде тиімді сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға бағытталған шаралардың қабылдануы мен нығайтылуына ықпал ету;
- сыбайлас жемқорлықтың ескертілуіне, соның ішінде сыбайлас жемқорлық жүріс-тұрысқа жағдай туғызушы себептер мен алғышарттарды анықтау бойынша шараларға заң аясында қолдау көрсету;
- адалдықты, сатылмаушылықты және тиісті сыбайлас жемқорлыққа қарсы жүріс-тұрысты көтермелеу болып табылады.

Хартияның міндеттері:

- сыбайлас жемқорлықтан азаматтар мен қоғам құқықтары, бостандықтары және заңды мүдделерінің қорғалуын қамтамасыз ету;
- жоғары білім субъектерінің арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетаным және жүріс-тұрыстың қалыптастыру және дамыту;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен жағдайларын кеміту мақсатында оқыту-тәрбиелеу, ғылыми және ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметте тиімділік пен нәтижелілікті арттыру;
- сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарға қатысты тұлғаларды анықтау, олардың жолын кесу және қатаң жауапкершілікке тарту;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың нысандарын, әдістерін және құралдарын оңтайландыру;
- мемлекеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына жоғары білім субъектілерінің қатысуын қамтамасыз ету болып табылады.

АНТИКОРРУПЦИОННАЯ ХАРТИЯ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ

ПРЕАМБУЛА

Новый этап государственного развития Республики Казахстан в XXI веке - Стратегия «КАЗАХСТАН - 2050» стала стратегической линией всей деятельности системы образования.

Сегодня образование широко признано как незаменимый фактор социального и гуманитарного развития, а также как необходимый компонент объединения и обогащения казахстанского гражданства, способного к представлению его гражданам необходимых сведений для противостояния вызовам нового тысячелетия с пониманием общности ценностей и принадлежности к общему социальному и культурному росту.

Государственная молодежная политика Республики Казахстан определила основной целью создание условий для полноценного духовного, культурного, образовательного, профессионального и физического развития молодежи, успешной социализации и направления ее потенциала на дальнейшее развитие страны.

Высоко оценивая значимость образования, воспринимая и подтверждая большие успехи страны за годы независимости, высшие учебные заведения (далее – ВУЗы) области осознают наличие и опасность коррупции, которая охватила все слои общества, в т.ч. систему образования.

Коррупция в образовании - это использование служебного положения для получения личной выгоды, что существенно влияет на возможности доступа к образованию, его качество и справедливость.

Опасность коррупции в системе высшего образования имеет три степени угроз:

первая — проводимая реформа в образовании может быть замедлена и искривлена, различные виды коррупционных деяний могут постоянно изменяться и прочно устояться в этой системе, диктуя свои правила и принципы;

вторая - структуры государственного управления, образовательные системы независимо от форм собственности из-за своей коррумпированности реально угрожают решению проблем вытекающих из Стратегии;

третья-получатели образовательных услуг, заражаясь вирусами коррупции, познавая механизмы их совершения, нарушая нормы права, морали и гражданского поведения, получив специальности, становятся служащими органов государственного управления, финансовых, экономических и других рыночных структур, и такая диагностика коррупционной болезни при наличии у них функций власти, становится реальной угрозой конституционным основам государства.

ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ ПРИНЦИПЫ

Учебный процесс в ВУЗах должен быть неотделим от всего комплекса воспитательного процесса — воспитание чувства казахстанского патриотизма на основе национальной культуры, традиций и ценностей, формирование у молодежи национальной идеи «Мәңгілік ел», чувства социальной ответственности за себя, своих близких, свою семью и продвижение ценностей традиционной семьи, уважения к законам, повышения уровня антикоррупционной и правовой культуры, уважения прав, свобод, чести и достоинства других лиц. Студентов надо обучать интеллектуальной честности.

ВУЗ должен стать образовательным и научно-исследовательским центром. Преподаватели должны обладать глубокими прочными знаниями и владеть всеми инновационными формами их передачи обучаемым, проявляя в своей работе принципиальность и уважение, признание статуса студента, повышение собственной ответственности за коррупционные и иные правонарушения в образовании.

На всех этапах реформирования системы образования на принципиальной и независимой основе необходимо придавать гласности итоги и результаты всех видов контрольно-проверочных, лицензионных, аккредитационных и иных мер по всем ВУЗам независимо от форм собственности.

Совершенствовать параметры качества образования, соответствующие реальным критериям нового времени.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Проявляя нетерпимость к проявлениям коррупции, каждый ВУЗ вносит свой вклад в выполнение главных задач образовательного процесса и реализации государственной политики Республики Казахстан.

Хартией устанавливается обязательная модель поведения для каждого сотрудника независимо от занимаемой должности, и студента, как обязательного участника образовательного процесса. Модель поведения имеет своей органической частью его политико-правовую, нравственно-эстетическую культуру и корпоративный принцип в реализации учебно-воспитательного процесса.

Целями Хартии являются:

- формирование антикоррупционного сознания и укрепление чувства казахстанского патриотизма;
- вовлечение молодежи и молодежных организаций в реализацию антикоррупционной политики государства;
- содействие принятию и укреплению мер, направленных на эффективное противодействие коррупции в системе образования;
- поддержка мер в рамках законной деятельности, направленной на предупреждение коррупции, в том числе в принятии мер по выявлению причин и условий, способствующих коррупционному поведению;
- поощрение честности и неподкупности, ответственности, а также надлежащего антикоррупционного поведения.

Задачами Хартии являются:

- обеспечение защиты прав, свобод и законных интересов граждан и общества от коррупции;
- развитие и формирование антикоррупционного мировоззрения и поведения среди субъектов высшего образования;
- повышение эффективности и результативности в учебно-воспитательной, научной и организационно-методической деятельности с целью минимизации и предупреждения коррупционных рисков и ситуаций;
- выявление, пресечение и привлечение к строгой ответственности лиц, причастных к коррупционным правонарушениям;
- оптимизация форм, методов и средств противодействия коррупции;
- обеспечение участия субъектов высшего образования в антикоррупционной политике государства.

ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМ

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫ

Мемлекет пен қоғамға проблемалар мен қатерлерді төндіретін сыбайлас жемқорлық қауіпіне, демократиялық институттар беделінің, әдептік құндылықтар және әділдіктің төмендеуіне алаңдаушылық білдіре отыра, сыбайлас жемқорлықтың еліміздің барлық білім жүйесіне қауіп-қатерін сезіне отыра, аталмыш Хартияны қабылдайды және сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың басты қағидаларын жариялайды

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

ВЫСШИЕ УЧЕБНЫЕ ЗАВЕДЕНИЯ КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ,

будучи обеспокоенными опасностью порождаемых коррупцией проблем и угроз для государства и общества, в подрыве демократических институтов, этических ценностей и справедливости, осознавая и понимая угрозу коррупции всей системе образования страны, принимают настоящую Хартию и провозглашают основные принципы ее предупреждения.

**Е.А. Бөкетов атындағы
Қарағанды мемлекеттік университеті
Карагандинский государственный
университет им. Е.А. Букетова**

**Қазтұтынуодағының
Қарағанды экономикалық университеті
Карагандинский экономический
университет Казпотребсоюза**

**Қарағанды мемлекеттік
техникалық университеті
Карагандинский государственный
технический университет**

**Қарағанды мемлекеттік
медицина университеті
Карагандинский государственный
медицинский университет**

**Қарағанды «Болашақ» университеті
Карагандинский
университет «Болашақ»**

**О.А. Байқоңыров атындағы
Жезқазған университеті
Жезказганский
университет им. О.А. Байконурова**

**Б. Бейсенов атындағы
ІМ Қарағанды академиясы
Карагандинская
академия МВД им. Б. Бейсенова**

**Қарағанды мемлекеттік
индустриялық университеті
Карагандинский государственный
индустриальный университет**

